

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

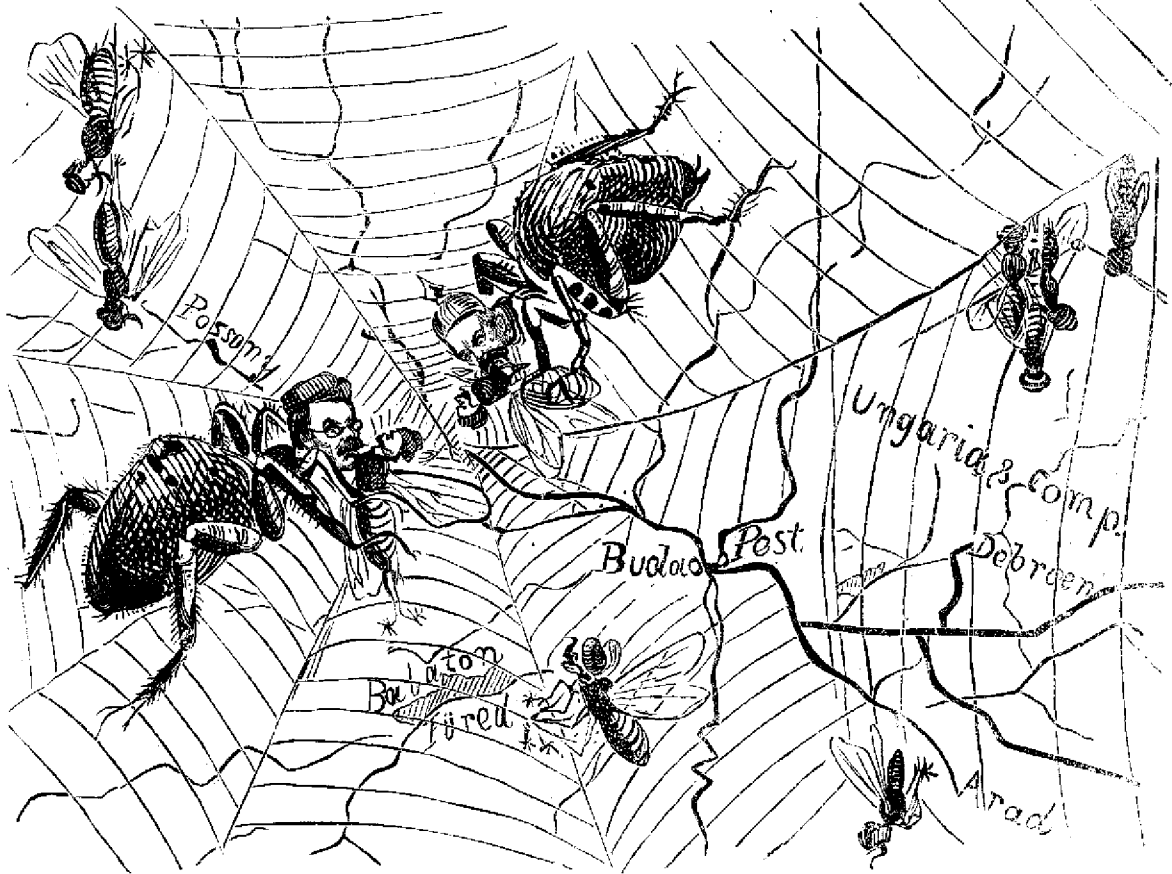
Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
-- dar prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretiuu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu 5 fi.
pre unu triluniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte stodioniele sí banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea dirigité a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, sí 30 cr. tacee timbrale.

Situatiunea financiaria de adi in ungari'a.

Starea de acum'a.

Multi me 'ntréba, cu 'ngrigire:
Si mereu me ispitescu,
Sà li spunu eu, cu grabire:
Domnii ce mai ispravescu?

Si cà ce nou in tiéra?
Fii-va bine 'n venitoriu?
Sórtea fi-va totu amara?
Ce sciu imbucuratoriu?

Eu grabescu dar' a respunde,
Si-a-alinà pre neodihniți,
Si-a ve spune, c'ori si unde,
Adi romanii-su multiumiti.

Nu s'aude plansu de gele,
Nu vedi rele-adi nicairi, —
Nu ni suntu dfilele grele,
Neci nu scimu de asupriri.

Tóte suntu spre bucuria,
Tóte mergu — pre cum s'a spusu,
Pe totu loculu e unire,
Lauda celor'a de susu!

Pe la diet'a unгурésca,
Trebile stau minunatu, . . .
Contielegerea-i fratiésca. . . .
Szlávý inca n'a picatu. . . .

Cvot'a stà, si 'nca-i totu mare,
Birulu inca-lu totu marescu, —
Pist'a, Michelu totu calare. . .
Dreptulu e totu unгурescu. . . .

Pist'a-i totu ca mai nainte,
— Cum a fostu sute' de ani, —
Presupune, cà-i potinte
Si mai crede, cà-are bani.

Ma s'audu síópte, mintiune,
Cà e reu de magiarismu,
Pace de constituine —
Vine éra-absolutismu!

Fii-ti deci toti si tóte 'n pace,
Cà ni merge bine, Dieu!
Tóte suntu, precum ni place,
Si precum v'am spusu si eu

Gur'a Satului.

O confusie.

— Scena d'ia camer'a Ungariei, de datulu 22. Ianuariu nou 1874. —

Deputatulu *Alisandru Csiky* (vorbesce:) Antevorbitorulu meu *Ioane Radóczy* a disu, cà — (Voci: nu Ioane Radóczy, ci *Iuliu Steiger!*) *Alis. Csiky* (continua:) Totu unu dracu! . . . (E de insemnatu, cà si Ioane Radóczy si Iuliu Steiger apartienu la partitulu guvernamentale.)

Corespondintie.

Nasu-udu, lun'a lui *Dârloga*, anulu epocalu a *Chimului-nostu* 1873/74. —

Dulcissime Tandala!

De multu mai tandalesci si tu pr'in „*Magyarország*“-ulu celu unгурescu alui Pist'a, care, pentru binele si belsiugulu ce ni imbuldiesce in dinsulu, s'ar poté asemaná, cu acel'a a mosului „*Ovidiu*“, — despre care se dice, cà avé riuri de „lapte“ si „miere“, si vai, de multu te mai svêrcolesci pr'in elu pe ici si còlea si nemicu nu-mi mai scribaluesci d'in nou, pe semne ti-a apucatu man'a cova „màtricu“ séu „reuma“, buna-óra ca si pung'a ministrului Chirca-polu. Ei bine! frate Tandalo! eu ca unulu, ce nu-mi facu nemicu d'in acést'a, ti mai faurescu acestu revasiu!

Tu sci, cà de candu ti-amu datu celu d'in urma „pupu“ in „*Nemes D.-város*“, eu am luat-o in susu càtra Distr. *Nasu-udului*, de-óra-ce acele locuri mi erau necunoscute, si vream sà-mi spicuaiescu si de pe acolo ceva cunoscintie!

M'am aràdaitu dar' intregu-sanetosu, si buiécu, cum eram, si ajunseiu sér'a in „*Rusii-Vifheimului*“. . . . Eu acolo eram omu nou, pentru ce toti mi ringiau candu me vedeau!

Eram, Dieu, si cam *Chetiosiu*, de óra-ce fui imbracatu bine, — ca unu dascalu romanescu!

„Unde stède pop'a?“ intrebau pe mai multi, la ce care de care se silia a mi aretà locuinti'a popii, — dicundu intre sine; cà eu desiguru sum ceva *tolologu* si vreu a peti pre gingasi'a domnisióra *Rusandr'a!* Richtig! éca-me *husdup* in casa la pop'a! Mi facu procletele inchinatiuni, si Dieu, mi se pare, cà si acuma mai semtíescu cum me ghí-delea in palma, man'a molcalutia a domnisiórei! Of. . . . frate! . . . „*raiu*“, „*edomu*“, „*paradis*“, „*Elisu*“ . . . . .! . . . ei dar' . . . . .

Tu sci, cà eu ca cuculu, nu am „tiéra calda“ neci „locu alesu“, asìe neci aici la pop'a nu potui zabovi multa de acea deminèti'a, frecandu-mi bine ochii, — apucaiu talp'a!

Ce campuri! ce „*joszág*“-uri — cugetam, mergendu pr'in holdele frumóse, dauna cà-su „*profesci*“!

Mergendu asìe ineeu, intr'o livéda mi se parú cà vedu d'in departare unu darlogu de *calu* pascendu cu unu *manzocu* ce *mahaluid* d'in capu! „Aha!, — disieiu in mine „nu totu perdíosu! ui! sà fia aici si fratele meu T. . . . — (adeca Tu!) l'asiu sui si pre elu pre *rápciug'a* celu de *manzocu*, si amu merge amendoi, ca nesce cavaleri!“ Anim'a mi batea de bucuria si me gandeam, cum me voiu asyerli pre paripu! . . . Me apropiu! . . . Oh! dar' cum m'am fostu incelatu, cà-ci me convinseiu, cà caii mei nu suntu cai, ci recunoscu pre contele *Sándor* de *Vifheim*, rectius, de *Bethlehem* d'in preuna cu fiulu seu! Eram curiosu sà sciu, cà ce draga de *mârgea* de *vipera* pregatescu, manendu d'in „*teremtette*“, de-acea pre verfulu degotelora me apropiu pe dupa unu *têrsiu*, fore sà fiu observatu! Am auditu numai urmatóriele cuvente: „*Reform*“ . . . . „*a naszodi gymnasium*“ . . . . . „*revolutionarius*“ „*bujtogató*“, ... si am sciatu de locu, cum stà péu'a tatarésca, deci me intorseiu in drumulu meu, ridiendu cu hohotu, preste frumósele mele *galitie* pré intipuite! !

Trecui apoi éra ca ventulu pr'in mai multe sate, si pe totu loculu fui mai omoritu cu omeni'a!

Asìe e traiulu adi pr'in imperati'a lui Pist'a de o vreme! . . . Apoi cum Han-tatarulu sà te uresci cu o astfoliu de esperenti'a?

Destulu-cà doriau sà ajungu odata si in laudatulu Nasu-udu! . . . . . Dupa multa truda éca-me in elu!

Dar' despre esperintiele de aici, precum si despre celelalte in epistol'a venitoria.

Alu teu
Pacala.

Blastemulu mamei.

— Biografia propria. —

Erá o nópte gré sí viforósa.

Intrég'a lume paré a se prapadí.

Cugetai, cà a sositu judetiulu celu de pre urma.

Pe scurtu, — tóte 'n lume pareau asié de ingrozitórie, — tocmai ca situatiunea nóstra in presentu.

Dar' de-odata tóte se liniscira.

Ceriulu se 'nseninà — sí intre miliardele de stele — éta, se ivesce o stea cu códa, — ér' aici pre pamentu, aici in tíer'a nóstra, intr'unu satutiú ne'nsemnatu, intr'o casutia acoperita cu paie — se nasce unu puiu de romanu, numai càtu unu fusu sí patru degete, — sí acelu puiutiú, d'in intemplantare, eram chiaru eu. —

Ajungandu pe lume, de locu, fore de a mai intrebá pre cine-va, cà iertatu-mi séu ba, — sí ca sà aretu, cà vreu a fi, sí a traí totu liberu — rupsei baierele fasieloru, sí pana mam'a sí ceialalti dormiau, eu me radicaip d'in léganu, sí grabíi spre ferésta, ca sà vediu lumea mare.

Desfatandu-me in privirea lumii, — de-odata numai vedu sborandu-apropiendu-se càtra cas'a nóstra nesce fiintie albe. . . .

Erau ursitóriele. . . .

Eu, catielu sí-atuncia, — me pitulíi sub ferésta, ca sà audu, ce mi-oru ursí. —

O! de nu-le-así fi auditu!

— Aici se nascè unu romanasiú — stóptiau ele cu ministeriu — acestu pruncu va avé o viétia fore fine sí totusí va morí odata, — multi voru incercá sà-lu omóre, inse angerii pázitori, totu-de-un'a voru fi pe langa elu, va devení poternicu, cà-ci va fi strigoiu, — fore ca sà strice, séu sà iaie laptele de la vaci — ci d'in contra. — va fi spaim'a celoru, cari voru voi sà fure laptele dela vacile altor'a, va fi frie'a acelor'a, cari nu au alta meseria, — de càtu sà mulga totu numai vacile altor'a, — va fi popa, fore, ca sà faca slugiba in biserici, — dar' totusíu va avé turm'a sa, — va avé pre cine a botezá, a cumuná sí a ingropá, — va fi numai unu trupú sí unu sufletu — dar' pentru aceea va representá sute sí mii de suflete, — se va insorá, sí totusí va avé dóue socii — fóre cà sà fie immoralu, — multi l'oru cunósce, sí totusí multi n'oru scé, cà albu-i, ori negru? — se va aflá in totu loculu, sí totusí unicairi, — va spune totu adevéru — sí totusí nime nu-ia pote sparge capulu, — va vorbí totu despre lucruri triste, sí totusí la toti li va face voia buna — nu va fi nemultiamitoriu sí totusíu multi l'oru incelé, nu va superá pre nime — sí totusí pre elu l'oru necasí mai multi, va avé lucru de ajunsu, bani. . . . .

Ce necasu, chiaru in acelu momentu se tredi mam'a — sí ursitóriele o luara pe petioru. —

Mam'a sparita, cà nu me vediú in léganu, sari iute d'in patu sí incepú sà caute dupa mine, — eu atunci esíi de unde me ascunsesemu, sí me dusei la dins'a. —

— Ah! facu-mi sant'a cruce, — strigá mam'a spariata, vediendu-me umblandu pr'in casa, sí incepú sà fuga de mine. — Eu necesitu, cà-mi spariá ursitóriele sí vediendu, cà fuge de mine, me luai dupa ea strigandu: stai mama, draga, stai!

— Du-te, du-te de la mine, cà tu nu esti fiulu meu, tu esti *schimbatu* — te-oru inschimbatu strigoiu. —

Insedaru me incercam, ca sà sà-i spunu, cà ba da, sum alu ei — ea nu vru sà me priméscá, ci fugiá de mine blatamendu-me dicendu:

— Dute, sà nu te vedu, mergi pr'in lume, sí sà te abati pe unde nu te astépta nime, sà n'ai odihna neci unu minutu, sí sà nu-ti erte Domnedieu pacatele, pana nu vei indreptá la calea cea adevérata, pre cei rei sí cei rataciti. —

N'avui dara ce sà facu, sí ca sà numai audu blastemulu de mama — me luai pr'in lumea mare — sí de-a tunci totu ratacescu. —

Conformu dara siópteloru ursiteloru, cu voia, fore voia, mai antaiu me facui *Strigoiu* — apoi *Gur'a Satului*. —

Cum m'am facutu, cum traiescu sí ce facu? — in numerulu venitoriu.

Gur'a Satului.

Necrologu.

Pilaritiiele, flasierii, graizlerii, bucataresele, chelnerii, precum sí cele mai multe preutese sí dascalitiele de pe la sate, — postarii, epistolarii, sí unii tipografi, culegatori, espeditori, corectori, — asié sí unu cavaleru, precum sí unu concipistutiú s. a. s. a. aducu la trist'a cunoscintia a on. publicu, cà

Fóia invetiatoriloru poporului smeóic'a cea cu síepte limbi — sí fore neci unu capu, dupa o viétia plina de bóle limbistice, gramaticale, sí de spiritu omoritórie, pe langa tóta trud'a sí silinti'a aloru doi cranfuteri — dupa síese ani de batjocura sí tortura literaria, intre grózaice suferintie sí chinuri — sí-a datu sufletulu in man'a lui — „Néptanitók lapja“. —

— Ah! in ce vomu inveli de aci nainte carnurile, brandiele, sí cu ce vomu acoperi de acum'a ólelele sí olentiele de unsóre sí dulcetiuri? — d'in ce vomu mai face fidibuse — sí cu ce vomu lipí la prima-véra ferestile nóstre sparte pr'in closee sí mâtie? — cu ce voru impachetá postarii, de li-s'a gatá papirulu? — sí ce voru mai folosi epistolarii de stergatórie de . . . . pravu? — sí cine ni va mai batjocóri limb'a? O unde se va mai aflá inca o fóia ca ast'a, la care nu erá trebuintia de neci o scéntia, neci o ortografia, neci o coregre séu revidiare — sí totusí sà fie asié dè bine platita? — Cui se voru dá in venitoriu sututiiele, trase de pe noi? — Unde se voru sereme in venitoriu cei doi ex-redactori sí mari literati romani?

Ah! plangeti, plangeti sí imbracati dar' doliu toti sí tóte, plangeti cu amaru huhuhuhuhu! hu! hu! hu!

Anecdote.

(Nu este pecatu a manca) fiindu unu preotu chiematu in postulu craciunului, ca sà ingrópe pre unu omu d'ntre cei mai de frunte d'in satu, dupa ce faci tóte ceremoniele cum se cuvine, si duse mortulu la grópa, rentornà la cas'a celui ingropatu, si se puse cu ceialalti la poména. Preotulu, dupa cum este obiceiulu, se puse in fundulu mesei. Aici binecuventà beutur'a, mancarea si scie Ddieu inca câte mai erau pe acolo, dar' se vedé cam superatu, cà macarile erau tóte de postu. — Dupa aceste se apucara de mancatu. La mancare parintele incepù a vorbi multe de tóte, numai ca sà trecà d'in vreme. Intre aceste unu mirénu intreba pre preotu, cà *pecatu este a manca de dulce in postu?* Preotulu i dîse: „*nu e pecatu, numai anim'a omului sà fia buna*“. Omeaii audiendu acést'a de la preotu, ducendu-se a casa incepura toti a manca totu de dulce. Sosindu craciunulu, pre toti i aflà fore slanina si carne.

Preotulu carele in totu anulu la craciunu erà chiematu pe prandiu la cantoru, d'impreuna cu tóta famili'a sa, eugetà, cà trebue si acum sà-lu chieме. Cantorulu inca omu istetiu si-tienù de cea mai santa datoria de alu invità. Dupa ce gatà servitiulu dîvinu dîse càtra preotu: „Parinte, am onóre a te invità asta-dî la prandiu“. Preotulu i respunse: „E bine cantore, Domnulu ti inmultiésca bucatele“. La amédi diu merge preotulu cu famili'a la cantoru; se pune la mésa. Aici dupa conversarile loru puciene, li-se aduce masere pe mésa. — Preotulu mancà pucienu, dar' domnisiórele si dómn'a preutés'a fiindu mai fine, nu mancara nemicu dicendu, cà suntu saturate. Observendu ast'a cantorulu li dîse: Nu ve superati pre noi, càci dedulcele l'am mancatu in postu si acum nu ve potu servi cu altu-ceva!

De-atunci parintele in tóta dominec'a ni spune, cà este pecatu a manca de dulce in postu. — Aveti dara de grige — sà nu patiti, ca pop'a d'in poveste. —

Magazinulu lui Gur'a Satului

P. T. N. N.

va invitare la

BALULU CERCULUI CETATIENESCU,

Care lu-va arangea $\frac{1}{2}$ fauru a. c.

in Sala Ospetariei Cetatienescu,

parte intru favorea orfanilor din loco deveniti prin epidemie a anului trecut, parte intru Bibliotheca Cercului.

Pretulu: 1 Persóna 1 F., Membrii Familiei 50 kr.

Inceputul la 8 óre.

Hollosy Lajos könyomd.

Originalulu se afla in archivulu redactiunalu. Apoi mai dîca cine-va, cà noi nu cultivamu literatur'a!

COLTI de DINTI.

(§.) Majestatea Sa a plecatu spre Rusi'a. Se dîce, cà l'ar fi insocitu duoi insi d'ntre candidatii la ministeriu, a-nume **Sigismundu Borlea** si **Adolf**, cavaleru de **Dobrzanszki**; celu d'antaiu sà faca pre cassariulu, éra celu d'in urma sà faca pre conductorulu. — Dieu asiè, ambi sunt la loculu loru!

(§.) *Apropos. Combinatiunea nòstra a-supr'a nou-lui ministeriu alu Ungariei a placutu si fratiloru magiari, cà-ci o au reprodusu in „Pesti naplopó“ si in „bolond Miska“. — In o buna demanétia inca a sà ne desceptamu, cà noi vomu alterà pre Diaculu betranu. A-poi sà vedeti lume alba in Ungari'a! De locu amu face d'in ea tiér'a lui Pap János. . . .*

Ce nu mai intréba ómenii!

Unii, cari daruira obiecte pentru sortitur'a de la asociatiunea aradana, intréba: cà unde-su acele obiecte? —

Unii, cari dobendira la sortitura si nu si soru capetatu inca obiectele, — intréba: cà unde suntu obiectele dobendite de neci adi nu le-oru primitu?

Unii, cari dobendira la sortitura, dar' obiectele érasí le donara pentru asociatiune, — intréba: cà unde-su obiectele dobandite, dar' donate érasí asociatiunei?

Unii, cari dobendira, dar' in timpulu prescisu nu reclamara obiectele, intréba: cà unde-su acele obiecte?

Unii, cari cumperara losuri, si sciu cà nu s'oru sortitu tóte obiectele donate, intréba: cà unde-su obiectele donate pentru sortitura si totusi nesortite?

Dómne! Dómne! ce nu mai intréba ómenii? !

?

TANB'A si MAND'A.

T. Ce mai scii nou de pe la Dev'a?

M. Multu!

T. Ce, dóra Manzulu de la Mercuri'a éra-i pe acolo?

M. Ce sà faca Mari'a sa pe-aóce?

T. Apoi vedi, sà faca socotéla, despre banii ce i-au mancatu dela mai multi ómeni seraci, fore ca sà li ajute ceva.

M. Cenatvu esti, au nu scii tu, cà adi nu numai jidanii suntu lipitórie, si au potlóge pe nasu, ci si unii d'ntre romani, mai alesu cari nu sciu traí dupa pén'a loru, si fore vinderea convictiunei, care dora neci n'au avutu-odecandu suntu.

T. Da de jupanulu Beke, faimosulu polgarmester de acolo ce s'a alesu?

M. Acea, cà si instanti'a a dóu'a, a Mariei loru de la M. Osiorheiu l'a dispensatu, pentru-cà a stersu limb'a romana d'in statutulu orasinescu.

T. Frumósá egalitate, fratietate si lege M. osiorheienésca!

M. Frumósá, de le-ar fi spre bine. —